

MAKTABGACHA
VA MAKTAB
TA'LIMI VAZIRLIGI

MAKTABGACHA VA MAKTAB TA'LIMI VAZIRLIGI

KICHIK YULDUZCHUKLAR UCHUN
SAVODONLIK VA O'RGATISH
FAOLIYATLARI QILIMLARI

KICHIK YULDUZCHUKLAR UCHUN

**MAKTABGACHA TA'LIM
TASHKILOTLARIDA
KICHIK GURUHLAR UCHUN
SAVODGA O'RGATISH
BO'YICHA
FAOLIYAT ISHLANMALARI**

Mundarija

	FAOLIYAT MAVZUSI	
	Kirish	3
	Nutq va savodga tayyorgarlik Faoliyatlarining o'quv yili bo'yicha taqsimoti	4
1	«Bo'ri bilan echki» o'zbek xalq ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish	5
2	O'yinchoq bo'yicha tasviriy hikoya tuzishga o'rgatish	6
3	Bolalarni tarbiyachi bilan birgalikda o'yinchoq haqida kichik hikoya (2-3 ta gap) tuzishga o'rgatish	7
4	«Biz kubik o'ynaymiz» surati ustida suhbat	8
5	Qo'g'irchoqni tasvirlashga o'rgatish	9
6	O'yinchoqlar haqida suhbat	11
7	Tarbiyachining yordamida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish	12
8	Bolalarni tarbiyachi yordamida o'yinchoq haqida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish	13
9	«Sholg'om» ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish	14
10	“I” tovushini to'g'ri talaffuz etish	15
11	O'yinchoq haqida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish	16
12	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish	
13	«Chanada uchamiz» surati ustida suhbat	17
14	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish	18
15	Buyumlarning sifati va belgilarini (kattaligi, rangi) aytishga, savollarga to'g'ri javob berishga, hikoya tuzishga o'rgatish	19
16	Tarbiyachi bilan birgalikda «Bo'ri va echki bolalari» ertagini qayta hikoya qilishga o'rgatish	20
17	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish	21
18	Surat bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish	22
19	“Biz qushlarni qanday ovqatlantiramiz” jamoa tajribasida hikoya tuzish. “Qo'limizni isitamiz” o'yini	23

20	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish	24
21	Bolalarni tarbiyachi yordamida o'yinchoqlar haqida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish	25
22	O'yinchoqlarni tasvirlashga o'rgatish	26
23	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish.	27
24	“Mushuk va mushukchalar” surati ustida suhbat	27
25	Buyumni tasvirlashni o'rgatish	28
26	Bolalarni «Bo'g'irsoq» ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish.	29
27	Bolalarni tarbiyachi bilan birgalikda o'yinchoq haqida kichik hikoya (2-3 ta gap) tuzishga o'rgatish	30
28	“Ikki echki” o'zbek xalq ertagi asosida qayta hikoya qilishni mashq qilish	31
29	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish	32
30	Bolalarni «Kurk tovuq» ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish	33
31	Tarbiyachi yordamida kichik hikoya tuzishga o'rgatish.	34
32	“Bolalar baliqni ovqatlantiryaptilar” surati ustida suhbat	36
33	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish.	37
34	Surat bo'yicha qisqa hikoya tuzish	37
35	Qushchani kuzatish. Yomg'ir va qushlar harakatli o'yin	38
36	Asarni qayta hikoya qilish «Maqtanchoq quyon» o'zbek xalq ertagi	40
	Foydalangan adabiyotlar	41

Kirish

Maktabda ta'lim uzluksiz ta'limning birinchi bo'g'ini hisoblanib, u maktabda ta'limni tayyor, sog'lom bolani tarbiyalashni ko'zda tutadi.

Maktabda ta'limni muvaffaqiyatli ta'lim olishga tayyorlashda, unga ona tilining muvaffaqiyatli egallab olish uchun tegishli shart-sharoitlar yaratish zarur.

Ushbu yoshdagi bolalar rivojlanishiga qo'yiladigan Davlat talablarining muvaffaqiyatli bajarilishlarida og'zaki nutq, o'qish va savodga tayyorgarlikdan iborat. Bu

talablarining bajarilishida "Savodga tayyorgarlik va savodga tayyorgarlik" quyidagi maxsus

metodlarida og'zaki nutqni rivojlantirish madaniyatini tarbiyalash, lug'atni boyitish, mustaqil hikoya tuzish, rasmni ko'zdan kechirish, nutqning grammatik to'g'riligini

takomillatlashtirish, og'zaki (analitik) nutqni shakllantirish, ravon nutqni

rivojlantirish va o'qishga qiziqishni tarbiyalash, savodga tayyorgarlik.

Ushbu metodlar orqali 3-4 yoshdagi bolalarning og'zaki nutqini rivojlantirish va savodga tayyorgarlikni oshirishga ota-onalarga yordam berish maqsadida

tayyorlangan ushbu metodlar orqali 36 ta Faoliyat pedagogik

texnologiya talablarini bajarishga yordam berilgan. Mavzu mazmuni Faoliyat davomida bolalarning o'z-o'zini o'rganish va o'zlarini ifodalash faol o'yinlar yordamida

mustahkamlanadi.

Faoliyat ishlanmalarida og'zaki nutqning grammatika, lug'at, tovush madaniyati, savodga tayyorgarlikni o'zaro bog'liq holda olib

borishga harakat qilindi. Bu ushbu bolalarning vazifalarini tezroq egallashlariga yordam beradi. Faoliyat ishlanmalarida bolalar tarbiyachi

yordamida, mustaqil hikoya tuzish, rasmni ko'zdan kechirish, og'zaki nutqning mazmun asosida hikoyalar tuzish va qayta hikoyalar tuzish va tayyorlashga

o'rgatishga qaratilgan. Unda bolalarning mustaqil fikrlash qobiliyatini oshirish maqsadida har xil ta'lim - tarbiyaviy ishlar o'tkazildi: og'zaki

suhbat, savol- javob, hikoya qilish, tushuntirish, rasmni ko'zdan kechirish, rasmni ko'zdan kechirish, kuzatish, sayr; amaliy. mashq, masala, muammasini yechish, taqqoslash va turli interfaol o'yinlardan foydalanilgan. Bolalarning o'z-o'zini o'rganish va o'zlarini ifodalash faol o'yinlar yordamida

mustahkamlandi.

Qo'llanmadan tarbiyachilar, ota-onalar va maktabga o'tadigan talabalar bolalarni maktab ta'limiga tayyorlash jarayonida ijodiy o'yinlarini muvaffaqiyatli bajarishga yordam beradi.

Nutq, o'qish va savodga tayyorlash

1-yarim yil					2-yarim yil					Yil davomida	
IX	X	XI	XII	jami	I	II	III	IV	V		jami
4	4	4	4	16	4	4	4	4	4	20	36

Nutq, o'qish va savodga tayyorlash

	Oyi	Faoliyat mavzusi
1	Sentyabr	«Bo'ri bilan echki» o'zbek xalq ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish
		O'yinchoq bo'yicha tasviriy hikoya tuzishga o'rgatish
		Bolalarni tarbiyachi bilan birgalikda o'yinchoq haqida kichik hikoya (2-3 ta gap) tuzishga o'rgatish
		«Biz kubik o'ynaymiz» surati ustida suhbat
		O'yinchoqlar haqida suhbat
		Tarbiyachining yordamida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish
		Tarbiyachi yordamida o'yinchoq haqida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish
9		Tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish
10		Surat bo'yicha talaffuz qilish
11		O'yinchoqlar haqida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish
12		Tarbiyachining yordamida o'yinchoq haqida hikoya tuzishga o'rgatish
13	Dekabr	«Chinada» surati ustida suhbat
14		Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish
15		Buyumlar haqida savollarni (kattaligi) aytishga, savollarga to'g'ri javob berishga o'rgatish
16		Tarbiyachi bilan birgalikda «Biz qushlarni qanday ovqatlaymiz» o'yinchoqini qayta hikoya qilishga o'rgatish
17	Yanvar	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish
18		Surat bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish
19		«Biz qushlarni qanday ovqatlaymiz» o'yinchoqini jamiy qayta hikoya qilishga o'rgatish. «Qo'limizni isitamiz» o'yinchoqini qayta hikoya qilishga o'rgatish
20		Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish
21	Fevral	Bolalarni tarbiyachi yordamida o'yinchoqlar haqida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish

22		O'yinchoqlarni tasvirlashga o'rgatish
23		Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish.
24		“Mushuk va mushukchalar” surati ustida suhbat
25	Mart	Buyumni tasvirlashni o'rgatish
26		Bolalarni «Bo'g'irsoq» ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish.
27		Bolalarni tarbiyachi bilan birgalikda o'yinchoq haqida kichik hikoya (2-3 ta gap) tuzishga o'rgatish
28		“Ikki echki” o'zbek xalq ertagi asosida qayta hikoya qilishni mashq qilish
29	Aprel	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish
30		Bolalarni «Kurk tovuq» ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish
31		Tarbiyachi yordamida kichik hikoya tuzishga o'rgatish.
32		“Bolalar baliqni ovqatlantiryaptilar” surati ustida suhbat
33	May	Tarbiyachining savollari bo'yicha hikoya tuzishga o'rgatish.
34		Surat bo'yicha qisqa hikoya tuzish
35		Qushchani kuzatish. Yomg'ir va qushlar harakatli o'yin
36		Asarni qayta hikoya qilish «Maqtanchoq quyon» o'zbek xalq ertagi

Mavzu: «Bo'ri bilan echki» o'zbek xalq ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish.

Mavzu bo'yida bolalarni tanish adabiy asar («Bo'ri bilan echki» o'zbek xalq ertagini)ni tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish.

Maqsad: «A» tovushini talaffuz qilish to'g'ri talaffuzini aniqlash va uni so'z va so'z birikmalarida talaffuz qilishga o'rgatish.

Kutubxonadan olinadigan materiallar:

Bolalar uchun «Bo'ri bilan echki» o'zbek xalq ertagini tarbiyachi bilan birgalikda qayta hikoya qilishga o'rgatish uchun kerakli materiallar.

«A» tovushini talaffuz qilish to'g'ri talaffuzini aniqlash va uni so'z va so'z birikmalarida talaffuz qilishga o'rganadilar.

Kerakli jihozlar:

«A» tovushi bor sur'atda talaffuz qilish uchun kerakli jihozlar: ot-toychoq, sichqon-sichqoncha, mushuk, chirok, qo'ng'ir: bo'ri, echki, g'oz o'yinchoqlari.

Faoliyatning borishi:

Tarbiyachi: Hozir, bolajonlar «Bo'ri bilan echki» ertagini aytib beraman,- deydi. Tarbiyachi o'yinchoqlardan birini olib (sahib olib) ertakni hikoya qiladi va «Ertak sizga yoqdimi?», deydi. Bolalar bilan birgalikda hikoya qilamiz. Men boshlayman, siz esa men to'xtatganim bilan boshlatirasiz (umumiy va yakka-yakka javoblar)»-deydi.

Tarbiyachi: Bir kuni echki podadan...

Bolalar: ajralib chiqqan ekan.

Tarbiyachi: Seni eyman!

Bolalar: debdi bo'ri.

Tarbiyachi: Meni-ya?

Bolalar: ha, seni.

Tarbiyachi: Rahm qil.

Bolalar: Men juda ochman.

Tarbiyachi: Rahm qilmayman. Seni butunlay...

Bolalar: bir yamlab yutib yuboraman va h.k.

Bolalar (bola) jumlaning tugatgandan keyin, tarbiyachi o'sha o'yinchoqlar bilan u bilan harakatlar bajaradi, keyin yana bir marta ertakni bolalar bilan birgalikda hikoya qiladi, lekin o'yinchoqlardan foydalanmaydi.

O'yin mashqi. Tarbiyachi: Bolalar, hozir «Bo'ri va echki» o'yinini o'yinlaymiz. Sizlar echkilar bo'lasiz. Men echkilar o'tlagani chiqadilar, desam tarqalib, o'tni qidirasiz, topasiz, eysiz. Men «Bo'ri» desam, joyingizga o'tirib olasiz, deydi. (O'yin 2-3 marta takrorlanadi).

Tarbiyachi qo'liga g'oz o'yinchog'ini oladi va: qaranglar bu nima? Bu... (g'oz) Uning ismi (g'a-g'a). G'ozning ismi nima ekan? (umumiy va yakka-yakka javoblar). G'oz sizning oldingizga kelganidan xursand bo'lib, «g'aa-g'aa», «g'aa-g'aa» deb qo'shiq aytayapti. G'oz qanday qo'shiq aytdi? (bolalar javobi) Hozir g'ozning qo'shig'ini biz ham aytib ko'ramiz.(2-3 marta takrorlanadi).

Bolalar bilimni tekshirish va mustahkamlash uchun savollar:

-Ertakning nomi nima ekan?

Echkining oldidan nima chiqib qoldi?

Bo'ri echkiga nima dedi?

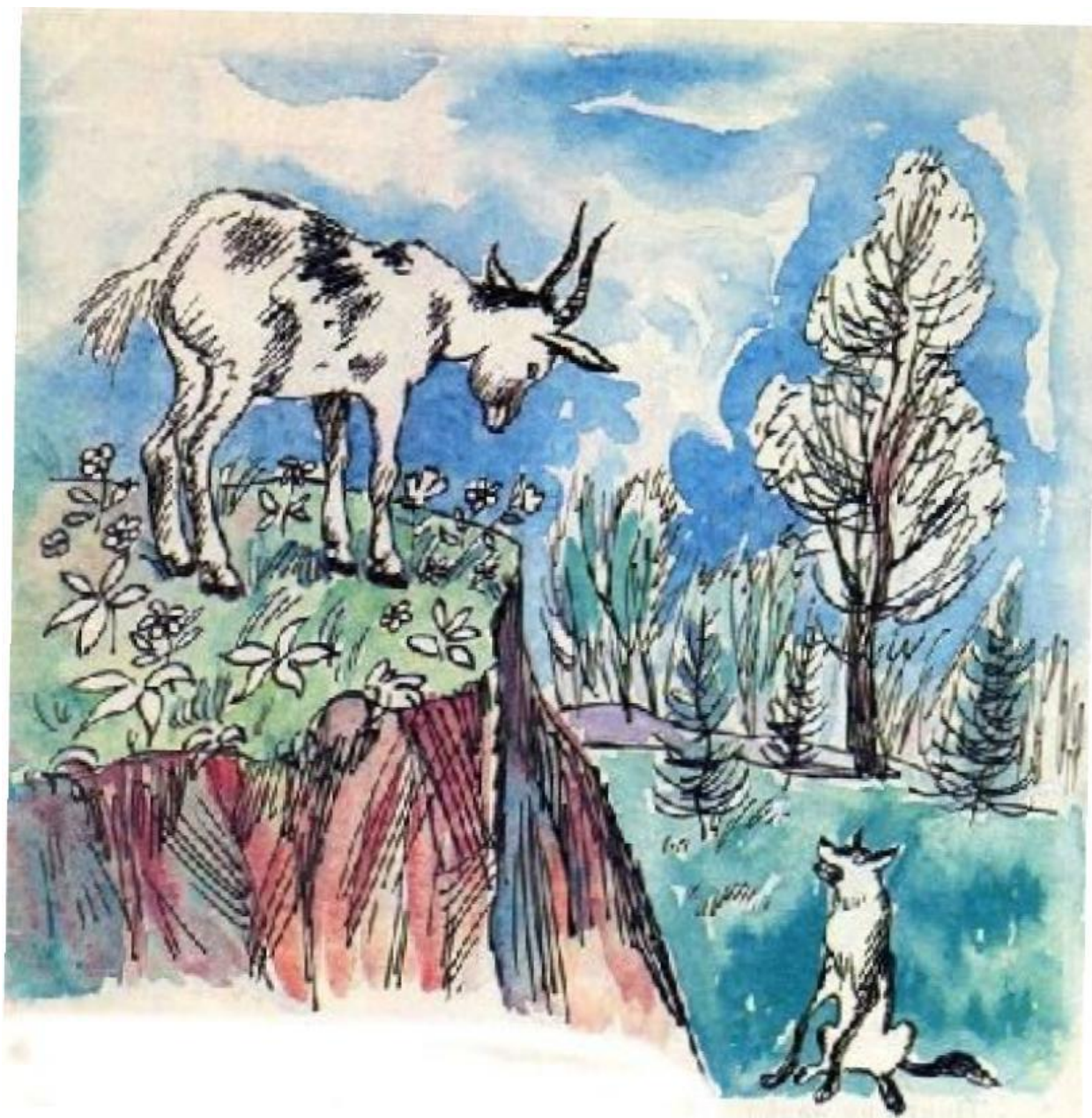
Echki bo'riga nima dedi?

Bo'riga echkining qanday gapi ma'qul bo'libdi?

Echki nima qildi?

Bo'ri echkini eb qo'ydimi?

G'oz qanday qo'shiq aytar ekan?

Mavzu: O'yinchoq bo'yicha tasviriy hikoya tuzishga o'rgatish.

Maqsad: O'yinchoq bo'yicha tasviriy hikoya tuzishga o'rgatish.

Vazifa: O'yinchoqni yozmalarining qismlari, belgilarini to'g'ri aytishga (nomlashga) o'rgatish.

Kerakli jihozlar: «Paravoz» tovushlarini (so'zlarda, so'z birikmalarida) to'g'ri talaffuz qilishni aniqlash va mustahkamlash.

Kerakli natijalar: O'yinchoqlar (paravoz, sigir, xo'roz) nomlarini to'g'ri talaffuz qilishga o'rganadilar. O'yinchoq bo'yicha tasviriy hikoya tuzishga o'rganadilar.

Kerakli jihozlar: O'yinchoqlar, poezd, paravoz va sigir, kakku, xo'roz.

Faoliyatning boshlanishi. Tarbiyachining stolidagi o'yinchoqlarini ko'rsatibdi. Yonida qutida o'yinchoqlar: sigir, xo'roz, kakku bor. Tarbiyachi poezdni ko'rsatibdi. Bolalar «Paravoz» deb javob bermasalar yoki noto'g'ri javob bermasalar tarbiyachining qutidan ayatadi: «Bu poezd», «bu paravoz». Kelinglar, uni yaxshiroq tanib qiling. Bolalari borligini bilib olamiz.

Bolalar ba'zi qismlarini (mo'risi, g'ajaklarini) ko'rsatibdi, lekin tarbiyachining o'zi ularni ko'rsatishi va «Paravoz» nomi qanday? Vagonlari-chi? Kelinglar endi vagonlarini tanib qiling. Vagonning qismlari bor? kabi savollar beradi.

Tarbiyachi bolaga stol oldiga kelib, istagan o'yinchoqlarini ko'rsatibdi, lekin qismlarini aytib berishni taklif etadi. Agar bolalar ko'rsatishni qilsa, bolalarni jalb qiladi yoki o'zi vagonning qismlarini ko'rsatadi va «Paravoz» nomi qanday? nomi nima?» deb so'raydi.

Keyin tarbiyachi quyidagi savollarni beradi: Kim poezd yozda bordim? Kim poezd poezdda qaerga bording? Kim biladi? Keyin bola bilan talaffuz qiladi: Men yozda poezdda buvimnikiga bordim. Poezd tez yuradi. «Paravoz» deb talaffuz qichqiradi.

O'yin mashqi. Tarbiyachi bolalarga «Poezd» o'yinini o'ynashni taklif qiladi. «Men paravoz bo'laman, sizlar esa vagon bo'lasiz». Bolalar ketma-ket «Poezd» doira bo'ylab tarbiyachi ketidan yuguradilar va «uuu-uuu» deb talaffuz qiladi. Mashq bir necha marta takrorlanadi.

Keyin bolalar o'z joylariga o'tiradilar va Faoliyat davom etadi. Tarbiyachi poezd bolalarga o'yinchoq olib keldi. Hozir bu o'yinchoqlar qanday ekanligini ko'rib chiqamiz. «Bu nima?» (sigir). Uning ismi (qo'ng'iroy). Uning shohi bor (ko'rsatadi). Sigir sut beradi. Kim biladi? Sigir qanday mo'raydi? «Mo'o'o'-

mo'o'o» (umumiy va yakka javoblar). Bu nima? (xo'roz). To'g'ri, xo'roz. Uning boshida chiroyli tojisi bor (ko'rsatadi). Xo'rozning dumi katta va chiroyli (ko'rsatadi). Xo'roz qanday qichqiradi? (qu-qu-quuu) (umumiy javoblar). Kim xo'roz haqida so'zlab beradi. (2-3 bola so'zlaydi).

Kelinglar xo'roz haqida she'r aytib beraman.

Qu-qu-qu-qu xo'rozim.

Uyimda xushovozim.

Paq-paq qanot parvozim,

Qu-qu-qu-qu xo'rozim!

Bolalar bilimini tekshirish va mustahkamlash uchun savollar:

1. Paravozning rangi qanday? Vagonlari-chi?
2. Sigir haqida kim gapiradi? Uning ismi nima? Sigir qanday mo'raydi? 3. Xo'roz haqida kim gapiradi? Xo'roz qanday qichqiradi?

Mavzu: O'yinchoq haqida qisqa hikoya tuzishga o'rgatish (tarbiyachi yordamida).

Maqsad: Tarbiyachi bilan birgalikda o'yinchoq haqida kichik hikoya (2-3 ta gap) tuzishga o'rgatish.

Tarbiyachi bolalarni (sakra, yugur) to'g'ri hosil qilishga o'rgatish, «ichida», «oldida», «yonda» so'zlaridan to'g'ri foydalanish. «B» to'g'ri hosil qilishni mustahkamlash.

Kutilayotgan natijalar: Tarbiyachi o'yinchoq haqida qisqa hikoya tuzishga o'rganadilar.

Kerakli jihozlar: O'yinchoqlar: mashina, baliq, ayiqcha, sichqoncha.

Faoliyatning borishi: Tarbiyachining stolidan bolalarni o'yinchoqlar ichida o'yinchoqlar bor. Bizning oldimizga kim oldida? (Baliq). Kim ular haqida so'zlab beradi. (hohlovchilarni o'zgartirish, yugur, sakra hikoya qiladi). Karim sen sichqon haqida gapirishni hohlaydigan. Uning quloqlari kichkina, dumi uzun, kul rang. Sichqon "chiy" qiladi. Kim ayiq haqida gapirishni hohlaydigan. Ayiq, ayiq, ayiq, jigari rang yungi bor. Boshida kichkina, dumolov quloqlari qizil, ham qora. Ayiq asalni yaxshi ko'radi. Ayiq "e-e-e-e" qiladi. U yashaydi). Tarbiyachi: bolalar, sichqoncha va ayiqcha haqida hikoya qiladi. Siz topshiriq berasiz, ular sizlarning topshiriq beradilar. Faoliyatni topshiriqni bajarishni muloyimlik bilan so'rash. «sichqoncha, sichqoncha ber», «sichqoncha, iltimos yugur» kabi (bir nechta takroriy). Keyin tarbiyachi «Bekinmashoq» o'yinni tavsiya qiladi. O'yin boshlanadi, ayiqcha topadi. Ayiqcha orqasini o'giradi (bolalar ayiqcha haqida sichqoncha bekinadi (bolalar ko'zlarini ochadilar). Ayiqcha mashina qayerda? U mashina tagidadir. Yo'q, u erda emas. Bolalar, sichqoncha qayerda? (Bolalar aytib beradilar). Kabina ichida mana u qaerga chiqib ketdi? Bolalar ko'zlarini yumadilar, sichqoncha bekinadi. (Kabina ustiga chiqib ketdi). Ayiqcha sichqoncha qani? deb so'raydi. Bolalar aytib beradilar. O'yin davom etadi. (Mashina tagida, yonida, oldida so'zlarini aytib mashq qiladi); O'yin mashqi o'tkaziladi:

Tarbiyachi: Bolajonlar, kelinglar, hammamiz bittadan koptok olamiz doira bo'lib turamiz. Koptokni ikki qo'llab ushlab olib, pastga, gilamga qo'yamiz. Gilamga o'tirib koptokni o'ng yon tomonimizga qo'yamiz. Koptokni olib chap yon tomonimizga qo'yamiz. Koptokni olamiz. O'tirgan holda koptokni oldimizga qo'yamiz. Oldinga, chap yonga, o'ng yonga deganda, koptok qayerda

bo'lishi kerakligini bilib oldingiz. Men endi faqat oldinga, chap yonga, o'ng yonga deb turaman. Sizlar mashqni bajarasizlar. Boshladik:

- oldimizga
- chap yonga,
- o'ng yonga

Barakalla bolalar, mashqni juda yaxshi bajardingiz. Koptoklarni joyiga qo'yib stullarga o'tirib olamiz.

Tarbiyachi: Ayiq va sichqoncha sizlarga o'yinchoqlar olib kelishibdi, keling ularni ko'ramiz (bir necha bolaga takrorlanadi).

Yakunida: "bbbo'ri, bbbaliq, bbbolta, bbbodring" so'zlarini yana bir marta talaffus qilamiz

Bolalar bilimini tekshirish va mustahkamlash uchun savollar:

1. Ayiq haqida kim gapirib beradi?
2. Sichqoncha haqida kim gapirib beradi?
3. Koptok qaerda turibdi? (oldida, ustida, tagida, chap yonda, o'ng yonda)
4. Ayiqcha va sichqoncha sizga qanday o'yinchoqlar olib kelishdi?

vab-saytimiz: Zokirjon.com

Zokirjon.com vab-sayti orqali o'zingiz uchun kerakli ma'lumotlarni yuklab oling.

+99890-530-88-18 nomerga telegramdan yozishingiz yoki telegramdan jek456 izlab telegramga murojaat qilishingiz so'raladi.

Telegramda murojaatingizga o'z vaqtida javob beriladi.

Hujjat word variant doc formatda beriladi.

Kichik guruhlarga Savodga tayyorlash faoliyat ishlanmalarni to'liq holda olish uchun telegramdan yozing.

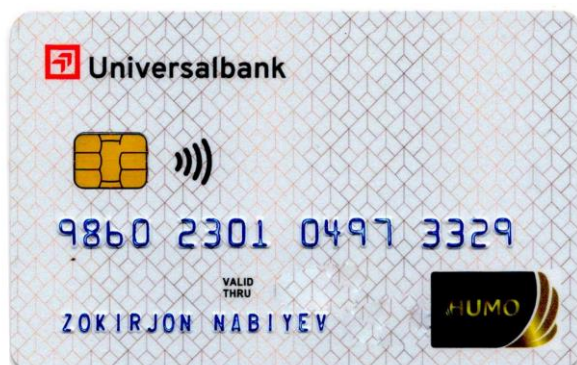
Narxi: 15 ming so'm

Telegram kanalimiz:

@maktabgacha_tt

To'lov uchun: HUMO 9860230104973329

Plastik egasi Nabiyev Zokirjon

DIQQAT!!!

Sizga bu **OMONAT** qilib beriladi. To'liq holda olganingizdan so'ng: Faqat o'zingiz uchun foydalaning. Hech kimga bermang hattoki eng yaqin insoningizga ham. Internet orqali vab-saytlarga joylamang. Kanal va gruppalarga tarqatmang.

**OMONATGA
HIYONAT QILMANG.**